

Всеукраїнська газета для спеціалістів ветеринарної медицини

Передплатний індекс 23509

ЗДОРОВ'Я ТВАРИН І ЛІКИ

№ 2 (182) | лютий 2017

МОЛОЧНИЙ ЕВЕРЕСТ

**В УКРАЇНІ ВІД ОДНІЄЇ КОРОВИ
НАДОЇЛИ 9100 КГ МОЛОКА**

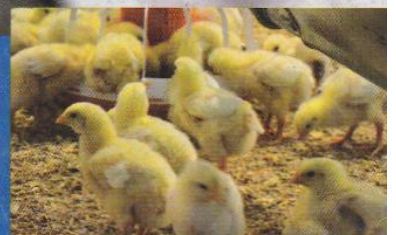
ГУМАННИЙ АСПЕКТ

П'ять свобод, яких
ПОТРЕБУЮТЬ ТВАРИНИ

ВІД ЯЙЦЯ ДО КУРЧАТИ

Готуємось до нового
ПТАШИНОГО СЕЗОНУ

Що треба знати про аскарроз свиней

Антіпов А.А.,
Гончаренко В.П.,
Утеченко М.В.,
Білоцерківський
НАУ

Аскарроз свиней — нематодозне захворювання свійських та диких свиней. Інвазованість свинопоголів'я аскаридами в господарствах України в середньому становить 35,9%. Пік аскаротної інвазії припадає на грудень-лютий.

Велика і плодовита

Свиняча аскарида — гельмінт великих розмірів (самці завдовжки 12–25 см, самки — 20–35 см), веретеноподібної форми, рожево-білого кольору (рис. 1). Яйця збудника темно-коричневого кольору, овальної форми, вкриті товстою чотириконтурною шкаралупою (рис. 2). Самки відкладають у просвіт кишечника близько 200 тис. яєць за добу, які разом із фекаліями потрапляють у зовнішнє середовище. За наявності кисню, вологи й тепла (гранична температура — 13...32°C) з них через 15–30 діб визрівають інвазійні личинки.

Ковтнуло — захворіло

Максимальну екстенсивність аскаротної інвазії реєструють в 2–4-місячних поросят та підсвинків на відгодівлі.

Зараження свиней відбувається при заковтуванні з кормом чи водою інвазійних яєць. У тонкому кишечнику з яєць виходять личинки, активно проникають у кровоносні судини й з кров'ю заносяться спочатку в печінку, потім у праву половину серця, а звідти легеневою артерією — до капілярів легень. Проникають у легеневі альвеоли, бронхіоли, бронхи, трахею, зі слизом під час кашлю — в ротovu порожнину й заковтуються. Збудник паразитує у тонкому кишечнику, частіше

в порожній кишці, рідше — в клубовій і дванадцятипалій. Нерідко виявляють нетипову локалізацію аскарисів — у жовчних протоках печінки, протоках підшлункової залози, просвіті шлунку. Розвиток гельмінта з моменту зараження до статевозрілої стадії триває 1,5–3 місяці. Тривалість паразитування — 5–7 місяців, іноді довше.

Кашляють і не ростуть

Аскарроз може протікати з вираженими ознаками хвороби та субклінічно. **За прижиттєвої діагностики** аскарозу враховують епізоотологічні та клінічні дані, результати лабораторних досліджень проб фекалій на наявність яєць і статевозрілих гельмінтів. Легенева фаза клінічного прояву аскарозу відповідає гострому перебігу хвороби, й кишкова — паразитування статевозрілої стадії в кишечнику.

В інвазованих тварин відмічають кашель, хрипи, утруднене й прискорене дихання, блювання, температура тіла підвищена, відмова від корму, поросята лежать, зариваються підстилку.

За кишкової форми аскарозу клінічні ознаки невідрозніжні. Більшість уражених підсвинків недорозвинені, погано ростуть. У них порушується функція травного каналу, пронос і блювання, апетит знижений та мінливий, у деяких тварин розвивається рахіт. Дорослі свині є носіями збудника.

Рис. 1. Зовнішній вигляд свинячої аскариди...

Аскарроз спричинюється гельмінтом *Ascaris suum*. Характеризується ураженням тонкого кишечника, печінки, легень і проявляється виснаженням, мінливим апетитом, ознаками бронхопневмонії, проносами, алергічними реакціями, нервовими розладами.

Гельмінтокопрологічними дослідженнями охоплюють не менше 10% поголів'я свиней вікової чи технологічної груп або ферми. Проби фекалій кількості 5–20 г (мл), залежно від віку свиней, відбирають індивідуально з прямої кишки, поміщають у целофановий пакет. У журналі реєстрації паразитологічних досліджень та супровідній записці вказують дані про тварин та умови відбору проб, зазначивши наявність яких саме гельмінтів передбачають виявити чи спростувати.

Для підтвердження діагнозу, коли збудник ще не досяг статевої зрілості, а також за гельмінтоносійства застосовують діагностичні дегельмінтизації. При цьому відбирають підозрілих в інвазії трое-п'ятеро свиней, ізолюють їх, задають антигельмінтик у терапевтичній дозі. Фекалії, виділені тваринами протягом доби, збирають і досліджують для ідентифікації гельмінтів.

в свилярстві кращими є препарати на основі фенбендазолу (ФБ), оскільки індекс безпеки альбендазолу лише 8, а фенбендазолу — 500. Крім того, препарати ФБ не мають ембріотоксичної, канцерогенної, мутагенної, тератогенної та алергічної дій.

З препаратів альбендазолу ряду частіше використовують альбендазол 250 у таблетках, альбендазол 7,5% порошок, альбендазол-Л 10% порошок, бровальзен 25% у таблетках, бровальзен 7,5 емульсія, бровальзен гранулят. З препаратів фенбендазолу ряду частіше використовують бровадазол гранулят, фензол 22%, фензол-К. Високоєфективними є препарати групи макроциклічних лактонів, а саме розчин бровермектину, бровермектин гранулят, універм.

Свиноматок дегельмінтизують за місяць до опоросу. Поросяткам здійснюють профілактику так:

В жодному разі не можна применшувати негативний вплив аскарозу на показник економічних збитків, а відтак і роль регулярних протипаразитарних обробок свиней.

Анатолій Антіпов, к.в.н., завідувач кафедри паразитології та фармакології, ФВМ Білоцерківського НАУ

Посмертна діагностика аскарозу передбачає дослідження туш забитих та трунів загинув свиней методом неповних гельмінтологічних розтинів. У трупах поросят, що загинули в гострий період інвазії, основні зміни виявляють у печінці та легенях. Печінка повнокровна, поверхня вкрита численними білуватими осередками, що надають їй біло-плямистого вигляду (рис. 3). Вогнища крововиливів і пневмонічні фокуси в легенях також надають їм плямистий вигляд.

При кишковій формі відмічають катаральне запалення слизової оболонки тонких кишок, атрофію ворсинок, скупчення значної кількості гельмінтів (рис. 4), що можуть спричинити непрохідність і навіть їх розрив.

Врятують регулярні обробки

Значна кількість сучасних антигельмінтиків є похідними бензімідазолу — це препарати альбендазолу та фенбендазолу. Для застосування

улітку — вперше у віці 33–40 днів; удруге — 50–55; утретє — в 90 днів; узимку — вперше у віці 50–55 днів; удруге — 90 днів. У відгодівельних групах проводять гельмінтокопроскопічні дослідження і, в разі потреби, тварин дегельмінтизують.

Для знищення яєць гельмінтів у приміщеннях, використовують бланідас 300 (табл.) у 0,15% концентрації по активному хлору (10 таблеток на 10 л води) при експозиції 3 години; 5% гарячий (70–80°C) розчин їдкою натручи калію (0,5 л/м²) для дворазової обробки через 1 годину та експозиції не менше 6 годин; 3% розчин йоду хлориду за температури 15–18°C (1 л/1 м²).

Перед дезінвазією проводиться попередня механічна очистка приміщень, прибирання гною, залишків кормів. Після дезінвазії приміщення провітрюють, годівниці та напувалки промивають водою, роблять побілку, дезінфікують інвентар та предмети догляду за тваринами. **ЗТ**

Рис. 2. ...і її яєць

Рис. 3. Зовнішній вигляд білоплямистої печінки

Рис. 4. Скупчення аскарисів із кишкочника